

SLUTRAPPORT

PROJEKT

Landsbygd 2006

*Från lantbrukare till
landsbygdsföretagare*

FRAMTIDEN ställer nya krav på lantbruksföretagen. Att utveckla sig och hitta nya inkomstkällor blir nödvändigt för allt fler för att klara sig i konkurrensen.

LANDSBYGD 2006 vänder sig till lantbruksföretagare som vill anta framtidens utmaningar. Deltagarna får hjälp och stöd att utveckla sitt företag från idé till lönsam verksamhet.

LANDSBYGD 2006 fungerar som en "företagslots" för deltagarna som själva väljer inriktning. De får personlig handledning anpassad efter deras förutsättningar.

LANDSBYGD 2006 – ett sätt för lantbruksföretagare att välja framtid!

PROJEKTBESEKRVNING:

”Det övergripande syftet med projektet är att medverka till att det skapas nya affärsidéer, nya samarbetsformer och nya arbetsmetoder inom och mellan landsbygdsföretagen, så att underlaget för sysselsättning och helårsboende kan bibehållas och dessutom öka”.

”Projektet ska även initiera nya intäktskällor, medverka till att öka förädlingsgraden på de lokala råvarorna samt initiera och ge förslag till nya projekt.

2006
Landsbygd

FÖR VEM?

Projektet Landsbygd 2006 riktar sig lantbruksföretagare som har en uttalad vilja att utveckla sig själva och sitt företag.

VARFÖR?

EU:s utvidgning och effekterna av en utökad internationell frihandel medför på sikt lägre priser på de konventionella lantbruksprodukterna.

Genom strukturomvandlingen inom livsmedelshandeln skapas en koncentration till ett fåtal koncerner i världen. Inköpen styrs från ett internationellt perspektiv i syfte att pressa inköpspriserna. Genom ökad satsning på egna märkesvaror pressas priserna ytterligare.

De åländska lantbruken är små i internationell jämförelse och möjligheterna till storleksrationaliseringar är begränsade.

Rekryteringen av en ny generation lantbrukare är osäker - lönsamheten har försämrats och de yngre har andra livsvärderingar än nuvarande generation.

Inför dessa hotbilder bör företagen hitta arbetsmetoder och samarbetsformer som ger nya intäktskällor. För att skapa lönsam verksamhet måste många hinder passeras på vägen och det innebär oftast att man ger sig in på helt nya yrkesområden.

Projektet ska aktivt medverka till att underlätta denna process.

VAD?

Landsbygd 2006 är indelat i två delprojekt;

- Småskalig livsmedelsförädling och distribution
- Konkurrenskraftiga landsbygdsföretag

Landsbygd 2006 medverkar till att

- öka intäkterna i småskaliga företag genom att öka förädlingsgraden på råvarorna och öka försäljningen till de åländska butikerna, restaurangerna och rederierna
- utvecklingen av landsbygdsföretagen sker så att konkurrenskraften ökar sett i ett internationellt perspektiv och att nyrekryteringen av företagare underlättas

NÄR?

Projektet pågår i tre år, 2004 t.o.m. 2006. Arbetet fokuseras på cirka 15 deltagande företag i respektive delprojekt.

Vill du delta i projektet, kontakta någon av projektledarna.

"FACIT" OMVÄRLDSFÖRÄNDRINGAR

EU:s utvidgning har redan under projektperioden givit påtagliga effekter, ett konkret exempel är att exporten av äpplen från Polen har pressat ner priserna.

Förhandlingarna inom World Trade Organization, WTO, i den s.k. "sockerrundan" har resulterat i en överenskommelse om minskad sockerproduktion inom EU.

Fusionsvågen inom livsmedelshandeln, med syftet att pressa inköpriserna ytterligare, har även nått Finland; ett flertal fusioner och företagsköp har skett.

Handelns ökade satsning på egna märkesvaror, EMV, har också påverkat prispförhandlingarna mellan leverantörer och handel påtagligt.

INFORMATION

Projektet och dess finansiering har offentliggjorts genom följande insatser:

- Skriftlig presentation i folder "Landsbygd 2006", lokaltidningarna och "Krutnytt"
- Intervjuer i radio

Informationsmöten med:

- Förhandsanmälda intressenter till projektet
- ÅPF:s styrelse, specialodlarutskott, marknadsföringsutskott samt lokalavdelningar på Föglö och Sottunga
- "Framtidsteam", dvs blivande och yngre lantbrukare
- Personalen vid Försöksstationen och Hushållningssällskapet
- Mjolkproducenter i Geta
- Mjolkproducenter i Hammarland
- Ålands Jordbruksklubb
- Länsstyrelsens lantbrukssekreterare
- Lagtingets Näringsutskott

Totalt deltog 160 personer vid träffarna.

NÄTVERKSBYGGGANDE

Möten har hållits med Köpmannaföreningens Livsmedelsutskott och personalen i livsmedelsbutikerna har inbjudits till informationsaktiviteter vid två tillfällen.

Medverkan har skett vid ÅCA:s styrelsemöte och seminarie samt vid ÅGL:s styrelsemöte.

Samarbete har skett med företagsledningarna inom ÅCA och ÅGL. Samarbete har inletts med Ålands Hotell- och Restaurangskola.

ARBETSMETODIK

STEG 1 i metodiken har varit ett första besök hos företagaren för en intervju kring framtidsplaneringen och en analys av strategivalen.

Totalt har 123 "förstabetesök" genomförts. Intervjuerna visade att av dessa valde flertalet av företagarna strategin att under projektperioden "fortsätta som nu", dvs de hade inget behov av projektinsats. Flera ville däremot hålla kontakten eller återkomma senare.

Av övriga planerade

- 20 att fortsätta med nuvarande inriktning i större skala
- 5 att söka nya samarbetsformer
- 3 att hitta kompletterande intäkter
- 0 att börja med helt ny verksamhet och avveckla nuvarande

STEG 2 i metodiken har varit att agera som individuell "företagslots" hos dem som varit intresserade av ett fördjupat samarbete. Inom delprojektet Småskalig livsmedelsförädling och distribution har "lotsning" skett åt 10 företag. Arbetet har efter behovsanalyser inriktats på marknadsföring, grafisk profil, design samt försäljning. Projektet har därvid medverkat till att sammanföra företagarna med livsmedelshandeln. Dessutom har projektet medverkat i planeringen av nya produktionslokaler.

Inom delprojektet Konkurrenskraftiga landsbygdsföretag har "lotsning" skett åt 20 företag. Inriktningen har här varit medverkan för att söka nya samarbetsformer, bolagsbildning samt medverkan vid planering av utökad verksamhet.

90 uppföljningsbesök har genomförts i samband med företagslotsning och hos andra företag med enklare uppföljningar.

STEG 3 i metodiken har varit att arrangera studieresor för idé, inspiration och kunskapsuppbyggnad. Studiebesöken har valts utifrån de behov som identifierats under intervjuerna och företagslotsningen samt dessutom för att inspirera till nya samarbetsformer företagare emellan. Följande studieresor har arrangerats.

Inom delprojektet Småskalig förädling och distribution;

Ölands Skördefest -04 och -06	20 respektive	30 deltagare
Grüne Woche, Berlin, jan. -05, matmässa		10 "
Uppsala, febr. -05, studier av storköksmaskiner		2 "
Åbo, aug. -05, studier av storköksmaskiner		2 "
Östersund, aug. -05, seminarium torkning av livsmedel		2 "
Östersund, okt. -05, Saerimmermässan		8 "
Köln, Tyskland, april. -06, Anuga Food Tech, teknikmässa		3 "
Paris, Frankrike, okt. -06, SIAL, livsmedelsmässa		8 "

Inom delprojektet Konkurrenskraftiga landsbygdsföretag;

Kalmar/Öland, nov. -04, konkurrenskraftig mjölk- o köttproduktion,		27 deltagare
Tumba, Hamra försöksladugård, konkurrenskraftig mjölkproduktion,		10 "
Kalmar/Öland, samarbetsföretagande i praktiken		3 "
Finland, jan -05, seminarie ang. konkurrenskraftiga stallösningar		2 "
Mariehamn, mars -05, Holmbergs Ab, företagsledning inom industrin		5 "
Estland, mars -05, konkurrenskraftig mjölkproduktion		2 "
Wisconsin, USA, sept -05, mässa internationell mjölkproduktion		1
Gävle, jan. 06, konkurrenskraftig mjölkproduktion		12 "
Östergötland, jan. -06, konkurrenskraftig köttjursproduktion		11 "
Öland, febr. -06, konkurrenskraftig köttjursproduktion		4 "
Finland, mars -06, konkurrenskraftig mjölkproduktion		5 "

Totalt har 20 studieresor arrangerats, deltagarantalet har varit totalt 167.

Projektet har också medverkat till att 10 projektdeltagare har genomgått utbildning och erhållit Hygienpass.

Projektet har också medverkat till att 6 deltagare genomgått en 2-dagars kvalificerad utbildning i styckning av får och lamm. Som utbildningsledare anlätades specialist från Institutet för Livsmedel och Biokemi (SIK) i Göteborg.

RESULTAT OCH EFFEKTER

INDIKATORERNA som angavs för projektet var

- 30 deltagare
- 5 nya företag
- 5 nya arbetsplatser, fördelade på 3 kvinnor och 2 män
- 10 bevarade arbetsplatser fördelade på 3 kvinnor och 2 män
- 5 % omsättningsökning i de deltagande företagen

(Beräkningen var baserad på ett större projekt, som skulle innefattat ytterligare 1 delprojekt).

Dessutom ska projektet initiera och ge förslag till nya projekt.

RESULTAT

Antalet deltagare har uppgått till 30.

2 nya bolag har registrerats.

3 affärsidéer har utvecklats vidare inom befintlig företagsform.

5 nya direkta arbetsplatser, fördelade på 3 kvinnor och 2 män har skapats. De indirekta effekterna av detta kan beräknas till ytterligare 2-3 deltidsarbetsplatser.

Antalet bevarade arbetsplatser beräknas till 5, fördelade på 3 kvinnor och 2 män.

Omsättningsförändringen i företagen kan fastställas först när årets deklarationer är upprättade.

Projektet har medverkat vid planeringen av 3 större investeringar i anläggningar som byggs under 2006 samt 5 med planerad byggstart under 2007/2008.

Projektet har medverkat vid lanseringen av 3 nya varumärken.

Projektet har initierat

- Strategiträff med berörda organisationer inför arbetet med Landsbygdsutvecklingsprogrammet
- Styrningsseminarie för styrelserna vid Ålands Landsbygdscentrum

Projektet har initierat de pågående projekten

- Nya kulturer
- Rådgivarforum
- Från Jord till Bord

Projektet har för nästa programperiod föreslagit och förberett projekten

- Företagare- och företagsutveckling
- Lokal förädling och försäljning
- Kompletterande intäkter
- Utveckla Functional Food - produkter baserade på åländska råvaror

NYA VARUMÄRKEN

Gottby GOTT!

ROSÉ LÖK
MED RÖDVINSVINÄGER

Smaken av sölmogna lökar har bevarats på bra och förfinats enligt ett eget utpräglat recept. Lökerna har odlats med stor omsorg på vår gård i den åländska byn Gottby och förädlats i Långfjärdsstuga. Vår inlagda rosélök passar utmärkt som tillbehör till köttströer och är även lika god som sådan, till exempel på smörgåsar.

Smaka och njut, hälsar Tage och Virpi Karlsson

Innehåll:
Lök, salt, rödvinsvinäger, socker, salt, kryddor.
Nettovikt: 200 g, varuslag: 240 g.
Förvaras svalt, öppnad i kylskåp.
Tillverksningsland: Finland.
Tillverkare: Tage och Virpi Karlsson, Mårbackavägen 17, 22 130 Gottby, Åland.
Tel: +358 (0)457333008
tage.virpi.karlsson@pippa.fi

Bäst före: Se förpackningen.
Ämnen: glas.
Locket: stål, som metall.

ÅLANDS DELIKATESSER

BJÖRKÖ LAMM

SUNNANVIND o.b. BJÖRKÖ, ÅLAND

START | PRODUKTER | FÖRSÄLNING | BED & BREAKFAST | KONTAKT

Vår fårfarm med 130 tackor och drygt 200 lamm håller skärgårdslandskapet öppet. Vi säljer färskt lammkött direkt till kunderna och levererar det till dorren. Vi har även förädlade produkter som lammkorv och rökt kött. Lamm- och fårskins samt ull kan också köpas av oss.

EVA SUNDBERG & ANDERS STENMARK BJÖRKÖ 22840 LAPPO Tel. +358 (0)18 56651 Eva: +358 (0)407328722 Anders: +358 (0)405895211

BJÖRKÖ LAMM

SUNNANVIND o.b. BJÖRKÖ, ÅLAND

RÖKT FÄRJIOL
FRÅN SUNNANVIND

Med råfilen med 120 tackor och drygt 200 lamm håller skärgårdslandskapet öppet. Vi säljer färskt lammkött direkt till kunderna och levererar det till dorren. Vi har även förädlade produkter som lammkorv och rökt kött. Lamm- och fårskins samt ull kan också köpas av oss.

2006
Landsbygd

Kaj Rosberg vid upptaktsträffen för småskaliga livsmedelsförädlare. Sittande från vänster: Jan Mattsson, Marianne Fabritius, Gilbert Ahlström, Tage och Virpi Karlsson, Sune Mattsson, Anders Stenmark, Ann Sundberg och Dick Gustafsson.

Lena Brenner på seminariet Saerimner i Jämtland, där även 8 projektdeltagare fanns med.

Virpi och Tage Karlsson, Gottby, Jomala i sin nya produktionslokal.

Airi Pettersson, Kumlinge i sitt hembageri.

Utbudet av produkter som havtornsodlaren Joakim Sjögren, Norrby Lemland fann vid Grüne Woche, matmässan i Berlin.

Wille Dahlman i Vandö, Finström bygger nytt inför sin satsning på köttjursuppfödning.

Tarja Blomqvist, Adam Söderlund och Ole Blomqvist vid den nya ladugården i Gesterby, Sund. Suvi Koikkalainen, den fjärde delägaren i Östergårds Mjolk Ab saknas på bilden.

Öländsk förebild...

...till satsningen hos Bernt och Robert Ericson i Överby, Jomala.

Inspiration från matmessa i Berlin

Det här har varit en inspirerande och utmanande resa för Lena Brenner och hennes kollegor från Landsbygd 2006. De har varit på en matmessa i Berlin för att se till vad som händer i den tyska matindustrin och för att inspireras av de goda praktiska lösningarna som finns där.

De har också varit på en konferens om "Food Safety and Quality" som är en viktig del av den tyska matindustrin. De har också varit på en konferens om "Food Safety and Quality" som är en viktig del av den tyska matindustrin.

Fotograf: Larsen Bildbyrå AB. Bilderna är tagna av Larsen Bildbyrå AB. Bilderna är tagna av Larsen Bildbyrå AB.

Tema

VÄRBRUK

Ålandsbönder möter Ölands

Nyligen var en grupp om 20-talet lantbrukare och rådgivare från Åland på studiebesök hos kollegor på Öland. Projektledare Landsbygd 2006, Kaj Rosberg, hade satt samman en tvådagars rundresa till kollegor på fastlandet och på Öland.

De satsar på Ålands största ladugård

Ålands största ladugård med plats för 140 kor byggs i Sund Gesterby år 2006 om allt går enligt planerna. Det är en stor satsning på 750.000 euro som Ole och Tarja Blomqvist, Adam Söderlund och Suvi Koikkalainen gör tillsammans.

De räknar med att planera detta projekt noga under detta år med byggstart nästa år.

SIDORNA 6-7

Gott om lök hos Gottby Gott

Samarbetare. I mitten står Tago och Vigi med sin son Niko. Tillsammans har de familjeföretaget Gottby Gott. Bredvid dem står på ena sidan landsbygdsvårdare Lena Brenner och på andra sidan affärsutvecklare Kaj Rosberg, som båda samarbetar med dem genom projektet Landsbygd 2006.

Landsbygd²⁰⁰⁶

PROJEKTLEDARE

LENA BRENNER

landsbygdsutvecklare

Ålands Landsbygdscentrum

AX-22150 JOMALA

tel + 358(0)18-329 670

mobil + 358(0)457 526 7305

e-post: lena.brenner@landsbygd.ax

KAJ ROSBERG

Agrar affärsutveckling

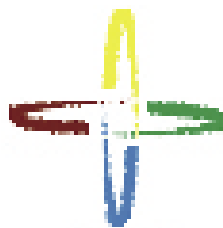
Resby 315

S-388 94 VASSMOLÖSA

tel + 46 480 361 20

mobil + 46 703 120 150

e-post: kaj.rosberg@telia.com

Ålands
Landsbygdscentrum